

STICHTING
VAN DE ARBEID

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK DEN HAAG

T 070 - 3 499 577

F 070 - 3 499 796

E info@stvda.nl

www.stvda.nl

Aan de leden van de Vaste Commissies voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag : 4 december 2009

Ons kenmerk : S.A.09.092.33 CL

Uw kenmerk :

Betreft: : Visie van sociale partners op scholing van werkenden

Geachte dames en heren,

De Stichting van de Arbeid heeft met belangstelling kennis genomen van de kabinetsreactie d.d. 13 november 2009 op het advies 'Tijd voor ontwikkeling' van de Denktank Leren en Werken¹. In deze brief geeft de Stichting haar visie op zowel het genoemde advies als de kabinetsreactie daarop, in het vertrouwen daarmee een bijdrage te leveren aan uw voorbereiding op het Algemeen Overleg Leven Lang Leren in de Tweede Kamer op 16 december aanstaande.

Scholing is niet alleen in het belang van werknemers, maar ook in het belang van de verhoging van de productiviteit van bedrijven en de ontwikkeling van de kenniseconomie. Sociale partners achten een cultuuromslag nodig om te bereiken dat werknemers zich scholen om hun inzetbaarheid op peil te houden of te vergroten. Zodat het vanzelfsprekend is dat zij aan hun inzetbaarheid blijven werken en de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces. Daarvoor is het nodig dat werkgevers hun werknemers daarin stimuleren en faciliteren. Hoe zorg je ervoor dat werknemers en werkgevers ervan overtuigd raken dat scholing erbij hoort? Dat scholing niet wordt gezien als een 'must' maar als een kans, een mogelijkheid om te groeien in een baan, in een beroep en in een bedrijf.

In haar in juni 2009 gepubliceerde werkdocument *Leren loont*² heeft de Stichting van de Arbeid een verkenning gedaan naar succesfactoren en belemmeringen die een rol spelen bij het al dan niet scholen van werkenden. Ook de Projectdirectie Leren en Werken (SZW/OCW) heeft geparticipeerd in de voorbereidende werkgroep. In dit document

¹ *Tijd voor ontwikkeling, advies van de Denktank Leren en Werken over het stimuleren van een leven lang leren in Nederland*, juli 2009

² *Leren loont*, Stichting van de Arbeid, juni 2009, www.stvda.nl

kiest de Stichting ervoor om de term 'leven lang leren' - die een negatieve, dwingende connotatie heeft - te vervangen door 'leren loont': periodiek de inzetbaarheid verhogen o.a. middels scholing. Aan de hand van de inventarisatie naar succesfactoren en belemmeringen heeft de Stichting vervolgens een groot aantal aanbevelingen gedaan en afspraken voorgesteld aan de verschillende actoren (onderwijsveld, decentrale cao-partijen, bedrijven, O&O-fondsen, overheid) om de inzetbaarheid van werknemers structureel te verbeteren. De Stichting verwijst u dan ook graag naar deze nota.

In haar hieronder volgende uiteenzetting beperkt de Stichting van de Arbeid zich tot de voorstellen die het kabinet doet en waarbij de volgorde van de vier ideeën van de Denktank worden aangehouden.

Wettelijke verankering van scholing

De Stichting van de Arbeid wijst een wettelijke scholingsplicht of -aanspraak af. Dat leidt tot ongewenste juridisering van de arbeidsvoorwaarde scholing en tot onduidelijkheid over rechten en plichten met betrekking tot welke scholing (functie- of ontwikkelingsgericht, formeel of non-formeel) en welke sancties aan de orde zijn bij niet-naleving daarvan. Een wettelijke verankering is niet nodig omdat deze al besloten zit in de wederzijdse verplichting van werkgever en werknemer ten aanzien van goed werkgever- en werknemerschap (artikel 7:611 Burgerlijk Wetboek). Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever om scholing te faciliteren en aantrekkelijk te maken en het is de verantwoordelijkheid van de werknemer om scholing te entameren en daarvan gebruik te maken.

Bovendien vormt een wettelijke verankering een fundamentele inbreuk op de onderhandelingsvrijheid van sociale partners en van werkgevers en werknemers op decentraal niveau. Scholing wordt ingebed in een brede arbeidsvoorwaardenagenda, die ten doel heeft duurzame inzetbaarheid te bevorderen binnen het bedrijf c.q. via van-werk-naar-werk-trajecten.

Met een wettelijke scholingsplicht of -aanspraak wordt het onderwerp scholing uit de arbeidsvoorwaardenagenda geïsoleerd. Het aantal cao's waarin afspraken worden gemaakt over een persoonlijk opleidingsbudget neemt juist steeds meer toe: in 2008 zijn voor 26% van de werknemers afspraken gemaakt, tegenover 19% in 2007³. Overigens bevatten vrijwel alle cao's afspraken over studiefaciliteiten.

Stimuleringsmaatregelen vanuit de overheid (WVA, EVC-trajecten, regeling Leren en Werken) dragen verder bij aan het stimuleren van zowel werkgever als werknemer om scholingsafspraken vorm te geven.

Invoering van een opleidingscheque

De Stichting van de Arbeid meent dat de vraag of een persoonlijk scholingsbudget moet worden ingevoerd aan decentrale sociale partners moet worden overgelaten. Of een der

³ *Voorjaarsrapportage cao-afspraken 2009*, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, juni 2009

gelijk middel adequaat is, hangt onder andere af van de wijze waarop dit wordt vormgegeven. Omdat dit afhankelijk is van de betreffende sector, van de leercultuur in het bedrijf, van het opleidingsniveau van de werknemer, etc. is ook hiervoor de cao-tafel de plek bij uitstek om dit te regelen. Financiering gebeurt veelal vanuit de O&O-fondsen, die door de sector zelf worden gefinancierd. O&O-fondsen zijn bedoeld om instroom, vakmanschap en scholing in de eigen sector te versterken.

Voor scholing gericht op mobiliteit tussen sectoren zijn de O&O-fondsen niet toereikend. Hiervoor zijn extra financiële impulsen vanuit de overheid nodig. De Stichting van de Arbeid pleit voor de inzet van sectoroverstijgende middelen voor scholing gericht op mobiliteit tussen sectoren met financiering door de overheid en sociale partners.

Bevordering van een leercultuur in bedrijven

Loopbaanadvisering en -begeleiding is een belangrijk instrument binnen bedrijven om de leercultuur te bevorderen. Dit kan bijdragen aan een grotere bewustwording van de ontwikkelingsmogelijkheden en -wensen van zowel de werknemer als het bedrijf. Opleiding en scholing worden zo een meer vanzelfsprekend onderdeel van het functioneren van de werknemer. Met name bij mkb-bedrijven is het nodig dat voorzieningen op het gebied van advisering en begeleiding worden vergroot. De Stichting van de Arbeid juicht het toe dat het kabinet daartoe de leerwerkloketten wil inzetten.

De Stichting onderschrijft eveneens de stimuleringsregeling die het kabinet wil invoeren om mkb-bedrijven die zich willen omvormen tot 'lerende organisaties' te ondersteunen. Een financiële bijdrage kan het voor mkb-bedrijven aantrekkelijker maken om de ontwikkeling van talenten in het bedrijf te faciliteren.

Invoering scholingsplicht bij re-integratie

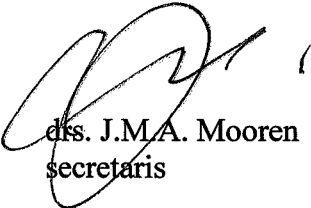
Scholing vormt een belangrijk onderdeel van het re-integratietraject. De Stichting van de Arbeid vindt evenals het kabinet dat scholing bij re-integratie moet worden ingezet als dat in belangrijke mate kan bijdragen aan het vinden van een duurzame baan. Het kabinet meent dat de huidige wetgeving (Wet Werk en Bijstand, Wet Integratie Jongeren, WW alsmede de arbeidsongeschiktheidsregelingen WAO, Wajong en Wet WIA) in voldoende mate voorziet in de mogelijkheid om scholing te verplichten. De Stichting onderschrijft de opvatting van het kabinet op dit punt. Het treffen van verdergaande sancties dan genoemd in de huidige wetgeving vindt zij niet wenselijk.

De Stichting van de Arbeid wijst in dit verband op het belang van continuering van re-integratiemiddelen zoals EVC-trajecten en scholing, nadat werkzoekenden succesvol zijn bemiddeld. In het kader van duurzame werkgelegenheid is het van belang dat trajecten worden afgemaakt en kwalificatie plaatsvindt. Daarmee wordt de inzetbaarheid blijvend vergroot en het risico op uitval verkleind.

De Stichting van de Arbeid vertrouwt erop u met bovenstaande duidelijk te hebben gemaakt hoe zij de voorstellen die het kabinet heeft gedaan naar aanleiding van het advies van de Denktank Leren en Werken beoordeelt.

De Stichting van de Arbeid is graag bereid in een overleg haar standpunten nader toe te lichten.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris

cc:

- staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw J.M. van Bijsterveldt
- staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw J. Klijnsma